

06 ESEJ

Radkin Honzák: Třeba na jatka, jen když nás vedou!

„Máme velmi kritický vztah k odlišným jedincům ve svém společenství, ale k odlišným společenstvím máme vztah preventivně ostražitý až nepřátelský, neoprávněně nadřazený, a pokud jsme si vědomi, že to druhé společenství je v něčem kvalitnější, tak vztah silně zamindrákovaný. Neochota Čechů věnovat se čemukoliv jinému než okouzlujícím kvalitám vlastního pupku je enormní a nárůst nacionalismu v poslední době je alarmující,“ píše ve své esejí psychiatr Radkin Honzák.

Radkin Honzák

10 ROZHOVOR

Dana Drábová: Musíme se od přírody dál učit

„Werich říkal, že boj s blbostí je marná věc, ale nikdy to nesmíme vzdát. Já říkám: Boj s fámami je marná věc, ale nikdy to nesmíme vzdát. A trpělivě vysvětlovat, znovu a znovu. Hlavně dětem a mladým lidem, ti ještě nemají tak zažitá myšlenková schémata. Pak přijdou domů a povídají, co bylo ve škole a co se dozvěděli. To považuji za jeden z nejlepších pramenů osvěty,“ říká v rozhovoru předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová.

Jiří Hrabě

14 TÉMA

Na digitální frontě klid

Na sociálních sítích, v e-mailových komunikacích a na webových portálech se odehrávají dílčí bitvy, jejichž výsledky mají moc ovlivnit dění v reálném světě. Stojí v nich proti sobě jednotliví aktéři, které lze velmi zjednodušeně přirovnat k dobru a zlu. Cílem takzvaného zla je pomocí lží a polopravd ovlivňovat myšlení lidí, a tím i jejich jednání, například u volebních urn. Takzvané dobro se tomuto ovlivňování snaží zabránit pomocí faktů. Předmětem války je tedy pravda.

Jan Žabka

03 EDITORIAL

Co najdete v čísle

18 FOTOEDITORIAL

Pravda a lež ve fotografii

26 FENOMÉN

Obchodníci se strachem

32 VITAL INDEX

Lež jako ekonomická zbraň

34 PRŮZKUM

Pravda, nebo lež?

35 NÁZOR

Leo Pavlát: Potoky inkoustu předcházely potokům krve

44 ZDRAVÍ

Toto vám doktoři tají

46 LINKA SENIORŮ

Důvěra mezi terapeutem a klientem

48 KOUZELNÁ MOC ROSTLIN

Řepík

49 PREVENCE

Léto budiž pochváleno

51 PREVENCE

Zánět močových cest je druhé nejčastější onemocnění dospělých

52 ROZHOVOR

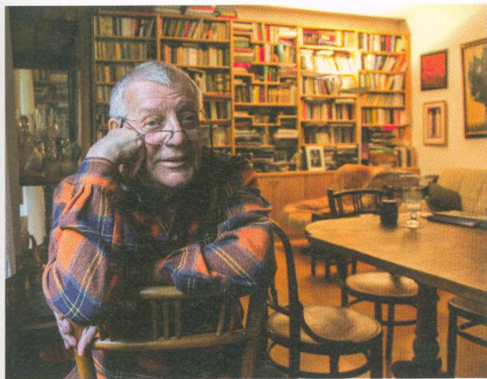
Eva Kejkrtová Měřičková: Je těžký se sem dostat, ale jde to

57 VAŘENÍ

Koláč bez cukru

60 DOBRÉ ČTENÍ

Ondřej Kundra: Wendy old

36 ROZHOVOR

Karel Hviždala: Místo informací hledáme jen potvrzení vlastního názoru

„Dříve se veřejné morální autority, nezávislé na politických uskupeních, zrodily právě díky médiím, do kterých měly přístup. Ať už to byl Franklin, Marat, nebo koneckonců Havlíček. Dneska se takových osobností média bojí, protože jejich projevy jsou moc složité, a mají strach, že by jim odlákali posluchače nebo čtenáře, případně je tam majitelé nepustí proto, že by je kritizovali a nabourávali jejich marketingový obraz, kterým manipulují veřejností,“ říká novinář a publicista Karel Hviždala.

Jiří Hrabě

66 ROZHOVOR

Milan Grygar: Od krásy nikdo neuteče

„Nikdy mě ani nenapadlo, že bych někdy dělal něco, co bych dělat nechtěl, tím jsme se vůbec nezabývali. Pochopitelně jsme viděli, jak ta doba Fillu jako umělce ničí, to jsme věděli a bylo nám to líto. Vždyť navíc předtím strávil šest let v nacistickém koncentráku. Ale my měli vnitřní svobodu a tu jsem si já už navždy udržel. Co nešlo dělat veřejně, to šlo dělat doma. Takový byl prostě život,“ říká v rozhovoru výtvarník Milan Grygar.

Jan H. Vítvar

88 O JAZYCE

Čeština – věc veřejná

Ústav pro jazyk český je jediná instituce, která může českou ortografii oficiálně měnit. Jejím bývalým ředitelem Karel Oliva nedávno připustil, že se možná v budoucnu dočkáme kodifikace tvarů by jsme/by jste a aby jsme/aby jste. Podle Olivy je totiž jedním ze zásadních kritérií vývoje jazyka situace, kdy nějaký tvar slova či nové slovo začnou postupně stále častěji používat i lidé, kteří jinak ovládají jazyk spisovný, což znamená, že toto slovo je životaschopné.

Markéta Boubínová

62 HUDBA PRO MOU RADOST
Jiří Černý: Hansard, Topol, Korben Dallas, Sylvie Krobová a Jan Spálený

64 NESMRTELNÉ LÁSKY
Yoko Ono a John Lennon

65 FEJETON
Rudolf Křest'an: Víc než popelník

74 (NE)OBYČEJNÍ
Pastýřka z Terezína

78 BYDLENÍ
Fake doma a v nás

80 ODJINUD
Příběh z Tokia

84 RADOSTI
Co je nového v Elpidě

86 VÝSTAVA
Matka a dcera

90 TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI
Procvičte svou paměť

VITAL | 90 stran zkušeností a inspirace | Ročník XIII., číslo 2/2019 | Vychází 4x ročně v tištěné i internetové podobě | Vydává: Elpida, o. p. s. | Evidenční číslo: MK ČR E 17957 | Šéfredaktor: Jiří Hrabě | Šéfreditor: Tomáš Rákos | Editorka: Kateřina Špačková | Redakční rada: Jan Bartoš, Zuzana Pelková, Tomáš Rákos, Petr Hora-Hořejš, Karel Tejkal, Lucie Vidovičová, Tomáš Šponar, Jaroslav Veis | Fotograf: Jan Bartoš | Jazyková korektura: Jaroslava Vaňková | Adresa redakce: Na Strži 40, 140 00 Praha 4 | Telefon: 224 231 914 | E-mail: casopisvital@elpida.cz | web: www.casopisvital.cz | Komerční inzerce: Markéta Křištofová, tel. 606 743 756 | Webová verze: Martin Blažiček | Grafické zpracování a layout: Carton Clan | Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s. | Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu | Uzávěrka tohoto vydání: 20. května 2019. Předplatné zajišťuje SEND předplatné s. r. o. – www.send.cz, tel.: 225 985 225. Vydání tohoto čísla vzniklo ve spolupráci s organizací Transitions a je spolufinancováno grantem Velvyslanectví USA v Praze.